

Dorota Maria Schmidt-Pospuła

Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Katedra Historii Medycyny, Kraków

Sprawozdanie z Sympozjum

Ból i cierpienie 2020

18–19 stycznia 2020

Report on the Symposium *Pain and Suffering* 2020

18–19 January 2020

Być człowiekiem znaczy podlegać władcy, któremu na imię cierpienie.

Albert Schweitzer

W 1965 r. z inicjatywy prof. Zdzisława Gajdy, przy akceptacji s. Klary (Krystyny Antosiewicz) – historyka Zakonu Sióstr Duchaczek w Krakowie, zrodziła się myśl zorganizowania spotkań tzw. dnia pogłębionej refleksji nad rolą lekarza wobec współczesnych problemów ludzi cierpiących. Nawiązując do starej średniowiecznej tradycji zakonu, spotkania te z czasem przekształciły się w odbywające się systematycznie sympozja naukowe, mające swe stałe miejsce i czas. Corocznie, zawsze w drugą niedzielę po święcie Trzech Króli, w spotkaniach nazwanych „Sympozjum *Ból i cierpienie*” biorą udział zainteresowani, m.in. lekarze, pielęgniarki, psycholodzy, filozofowie oraz osoby duchowne.

W dniach: 18 stycznia (sobota) 2020 roku w Domu Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego przy ul. Radziwiłłowskiej nr 4, oraz 19 stycznia (niedziela) w Kościele Sióstr Duchaczek pw. św. Tomasza przy ul. Szpitalnej nr 12 w Krakowie, odbyło się Sympozjum *Ból i cierpienie* 2020. Organizatorami byli: Katedra Historii Medycyny UJ CM, Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii UJ CM, Towarzystwo Lekarskie Krakowskie, Polskie Towarzystwo Badania Bólu,

Stowarzyszenie Absolwentów Wydziałów Medycznych UJ, Krakowskie Towarzystwo Miłośników Historii Medycyny, Wydział Nauk o Zdrowiu UJ CM. W skład ścisłego Komitetu Organizacyjnego wchodzi już od lat: Alicja Macheta – przewodnicząca Sekcji Historycznej PTaiIT, Dorota Maria Schmidt-Pospuła – Katedra Historii Medycyny, prezes KTMHM, a ponadto: Wiesław Pyrczak – Wydział Lekarski UJ CM, Polska Rada Resuscytacji, Zbigniew Zalewski – WNOZ UJ CM. Członkami Komitetu Naukowego byli profesorowie: Zdzisław Gajda – prezes SAWM UJ, Ryszard Witold Gryglewski – kierownik KHM UJ CM, Jerzy Wordliczek – kierownik Kliniki Intensywnej Terapii Interdyscyplinarnej UJ CM, Igor Gościński – prezes TLK, Jan Dobrogowski – kierownik Zakładu Badania i Leczenia Bólu UJCM i prezes Polskiego Towarzystwa Badania Bólu, Janusz Andres – kierownik Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii UJ CM, Tomasz Brzostek – dziekan WNOZ UJ CM, dr med. Magdalena Kocot-Kępska – prezes PTBB.

Tradycyjnie już wszystkich zebranych powitała dr Alicja Macheta i prof. Zdzisław Gajda, który krótko przypomniał historię spotkań i zasługi s. Klary – zmarłej 30 października 2018 roku.

Sesję pierwszą, prowadzoną przez dr Alicję Machetę i prof. Ryszarda W. Gryglewskiego, rozpoczął zaproszony gościnnie ks. prof. Lucjan Szczepaniak, od kilkudziesięciu już lat kapelan Szpitala Dziecięcego w Prokocimiu. Temat jego pięknego referatu brzmiał: *Nie bój się, wierz tylko (Mk5,36). Droga od rozpacz do nadziei*. W tym miejscu można przytoczyć słynną myśl ks. profesora: *W cierpieniu, szczególnie niezamierzonym, pozostaje nam milczeć*. Wysłuchaliśmy też kilku kolejnych ciekawych referatów, które wygłosili: Magdalena Kocot-Kępska (Kraków): *Czy można stosować metody komplementarne i alternatywne u chorych na nowotwór?*, Teresa Weber (Kraków): *Co opiekun może zrobić dla chorego?*, Karolina i Stanisław Kwiatkowsy (Kraków): *Cierpienie z braku komunikacji. Mutyzm*, w którym autorzy przedstawili problem rodzin z dziećmi, u których wystąpiły zaburzenia mowy, polegające na *braku lub ograniczeniu stosowania mowy własnej przy jednoczesnym rozumieniu innych*. Jerzy Gramatyka (Kraków) mówił o bardzo współczesnym problemie *Roli Rzecznika Konsumentów w pomocy ludziom oszukany*. Po wymienionych referatach przystąpiono do dyskusji.

W trakcie obrad byliśmy świadkami bardzo wzruszającej chwili, kiedy na sali pojawił się w asyście towarzyszących mu osób starszy pan, Wojciech Narębski, 95-letni polski geolog, specjalizujący się w geochemii, naukach mineralogicznych, petrologii wulkanitów i metabazytów, profesor zwyczajny Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, uczestnik walk pod Monte Cassino, udekorowany wieloma odznaczeniami, znany też jako „mały Wojtek”. Swoją opowieścią, wspomnieniami żołnierza armii gen. Andersa zaciekał wszystkich zebranych. Szczególnie podobały się przytaczane fakty opisujące losy „dużego Wojtka”, czyli niedźwiedzia o imieniu Wojtek, który towarzyszył armii Andersa. Z wielkim skupieniem i wzruszeniem wysłuchaliśmy też wystąpienia (pozaplanowego) pani Aleksandry Szemioth, prezesa Związku Sybiraków – Oddział w Krakowie, przewodniczącej Komisji Historycznej, która w krótkich słowach

opowiedziała o losach zesłanych łągierników, o bolesnych, syberyjskich przeżyciach, o ciężkiej doli, utracie najbliższych, o tragedii rodzin – śmierci ojców, matek i dzieci. Postanowiliśmy Panią Prezes zaprosić na następne symposium w 2021 r. i poprosić o wygłoszenie referatu poświęconego pamięci tej narodowej tragedii. Po pierwszej sesji nastąpiła żywa dyskusja, a po niej przerwa na poczęstunek.

W czasie trwania sesji plakatowej, którą prowadzili Dorota M. Schmidt-Pospuła i Wiesław Pyrczak, zostało zaprezentowanych pięć prac:

1. Karolina Szczypta, Katarzyna Leszczyńska, Kinga Martynowska – *Wpływ bólu na rozwój mózgu noworodka*
2. Weronika Szczepiek, Dominika Szewczyk, Gabriela Walczyk, Maria Słobodzian – *Poronienie – jak pomóc po stracie*
3. Gabriela Walczyk, Maria Słobodzian, Weronika Szczepiek, Dominika Szewczyk – *Wpływ aborcji na zdrowie fizyczne i psychiczne kobiet*
4. Karolina Barycz, Klaudia Borusiewicz – *Wczesniactwo jako źródło cierpienia rodziców*
5. Weronika Lebowa ze Studenckiego Koła Naukowego działającego przy Katedrze Historii Medycyny UJ CM przedstawiła ciekawy i barwny plakat pt. *Świat urojony – wpływ zaburzeń psychicznych na twórczość trzech wybitnych malarzy (Vincent van Gogh, Francisco Goya, Edward Munch)*.

Następną sesję, prowadzoną przez dr Małgorzatę Szerłę (Kielce) i prof. Stanisława Kwiatkowskiego (Kraków), otworzył referat Małgorzaty Szerli i Jacka Janowskiego z Kielc pt. *Powstanie znieczulenia początkiem walki z bólem pooperacyjnym u dzieci w regionie świętokrzyskim*. Następnie swoje prace prezentowali: Małgorzata Knap, Paulina Jasek, Dorota Kozieł (Kielce) *Obturacyjny bezdech senny – podstępna choroba przewlekła XXI wieku*, Miłosz Jankowski (Kraków) *Jak nowoczesne technologie wpływają na rozumienie bólu i cierpienia*, Katarzyna Leszczyńska, Kinga Martynowska, Karolina Szczypta (Kraków) *Wypaliłam się. Czy praca zawodowa może stać się cierpieniem*. Po

nich nastąpiła dyskusja i przerwa międzysesyjna (z poczęstunkiem) do godziny 16.00.

Popołudniową, ostatnią sesję prowadzili, tradycyjnie już, profesorowie Zdzisław Gajda i Igor Gościński z Krakowa. Niestety ks. Dariusz Pater nie mógł przybyć z Warszawy, więc w zastępstwie referat *Błędy w komunikacji medycznej źródłem bólu i cierpienia u dzieci* wygłosił jego asystent.

Wieloletnim uczestnikiem sympozjów jest dr Jan Iwaszczyszyn, który w tym roku wraz z Agatą Adamkiewicz-Piejko przedstawił swą pracę pt. *Nadzieja chorych w obliczu przeżywanego bólu i cierpienia*. Kolejne referaty prezentowali: Katarzyna Gibek (Kraków) *Opinia o raku, chorobach i chorych na raka a religijność*, Edward Charczuk (Nowy Targ) *Szatańskie*

igrzyska, Wiesław Pyrczak (Kraków) *Bezdomna, bezdomny, bezdomni*.

Na zakończenie sympozjum, jak co roku cieszący się wielkim powodzeniem, odbył się tzw. *Wieczór przy świecach* i wspólne śpiewanie kolęd i pastorałek.

Drugi dzień sympozjum to niedziela i spotkanie w kościele Sióstr Duchaczek pw. św. Tomasza przy ul. Szpitalnej 12 w Krakowie. Po mszy św. celebrowanej przez ks. prof. Dariusza Oko, w trakcie przygotowanej przez siostry tradycyjnej agapy, wysłuchaliśmy relacji z misji w Burundi, w której siostry uczestniczą od lat.

Mam szczerą nadzieję, że w przyszłym 2021 roku także będziemy mogli spotkać się na naszym sympozjum. Serdecznie zapraszam.